

Krachtenveld Europese Unie

Korte omschrijving

De leerlingen plaatsen de begrippen op de juiste plek in de puzzel, waardoor ze een overzicht krijgen van de belangrijkste instellingen binnen de Europese Unie. Hoe verhouden deze zich tot elkaar en tot de politieke instellingen in Den Haag? Leerlingen zien dat burgers via het Europees Parlement en het nationaal parlement invloed kunnen uitoefenen op de Europese Unie. U kunt ervoor kiezen om bepaalde begrippen al in het schema te zetten.

Leerdoel

Leerlingen weten

- wat de belangrijkste politieke instellingen zijn binnen de Europese Unie,
- hoe deze instellingen zich tot elkaar verhouden,
- dat Nederland op verschillende manieren invloed kan uitoefenen op Europese regelgeving,
- hoe je als Nederlands burger via het nationale en Europees Parlement invloed uit kunt oefenen in de Europese Unie.

Benodigheden

Werkbladen met lege krachtenvelden

Duur

30 minuten

Stappenplan

Stap 1:

U vertelt dat de leerlingen een schematische weergave van de Europese Unie gaan invullen en u deelt de lege stencils uit.

Stap 2:

U geeft de leerlingen (individueel of in tweetallen) ongeveer 10 minuten de tijd om het schema in te vullen, eventueel met behulp van het boek.

Stap 3:

Zorg ervoor dat de leerlingen niet alleen weten waar ieder begrip hoort, maar ook zicht krijgen op het gehele plaatje. Dit doet u door het schema met de leerlingen te bespreken. De belangrijkste boodschap is dat veel regels die in Nederland gelden vanuit de Europese Unie komen, maar dat Nederland daar ook op verschillende manieren invloed op heeft gehad.

Achtergrondinformatie bij Krachtenveld Europese Unie

Regelgeving:

In het Krachtenveld staan 4 niveaus waarmee zeer versimpeld wordt weergegeven wie wat doet in de wetgevingsprocedure.

1. Algemene politieke beleidslijn uitzetten → Europese Raad
2. Voorstellen voor Europese regelgeving maken → Europese Commissie
3. Beslissen → Europees Parlement en Raad van de Europese Unie
4. Omzetting van richtlijnen in wetgeving & uitvoering van wetgeving → individuele lidstaten: nationale regeringen (blokje rechts) en nationale parlementen (blokje links)

De Europese Raad heeft een lichtgroene pijl om te laten zien dat zij officieel geen invloed op het wetgevingsproces heeft. Behalve als de andere instellingen niet tot besluitvorming kunnen komen. Dan komen alle regeringsleiders in de Europese Raad bij elkaar om een besluit te nemen.

Invloed:

In het schema tonen de blauwe pijlen hoe nationale parlementen invloed kunnen uitoefenen op de Europese regelgeving.

1. Het nationale parlement vraagt de regering (ministers) om een bepaald standpunt uit te dragen. Ministers zitten in een samenstelling van de Raad van de Europese Unie.
2. Het nationale parlement vraagt de Europese Commissie om een bepaald standpunt uit te dragen. Iedere lidstaat heeft een eurocommissaris maar hij of zij behartigt niet zijn of haar nationale belang. Frans Timmermans is sinds 1 december 2014 commissaris, inmiddels in zijn tweede termijn als vicevoorzitter.
3. Het nationale parlement vraagt de minister-president een bepaald standpunt uit te dragen. De regeringsleiders van alle EU-lidstaten zitten in de Europese Raad

Extra: Gele- en oranjekaartprocedure → nationale parlementen kunnen de Europese Commissie een gele of een oranje kaart te geven. Als 1/3 van de nationale parlementen aangeeft dat een onderwerp niet Europees behandeld moet worden, dan moet de Europese Commissie het voorstel heroverwegen. Er wordt dan gesproken over een de gele kaart. Wanneer de helft van alle parlementen bezwaar maakt dan is er sprake van een oranje kaart. De Europese Commissie beslist zelf of zij de kaart overneemt.

Hoe komt de Europese Unie tot een besluit?

De beslissingen over de voorstellen van de Europese Commissie worden genomen door het Europees Parlement en de Raad van de Europese Unie.

Extra aanvullende informatie

Er zijn 2 manieren om een besluit te nemen:

1. De *gewone wetgevingsprocedure*: Het Europees Parlement en de Raad van de Europese Unie stemmen in met het voorstel. De stem van beide instellingen is hierin gelijkwaardig.
2. Een *bijzondere wetgevingsprocedure*, waarvan er veel zijn, bijvoorbeeld dat de stem van de Raad van de Europese Unie de doorslag geeft. Per onderwerp wordt afgesproken of de gewone wetgevingsprocedure van toepassing is of een bijzondere. Naarmate de lidstaten de wetgeving op een bepaald terrein meer in eigen hand willen houden, heeft de Raad van de Europese Unie meer mogelijkheden om het eigen standpunt door te zetten.

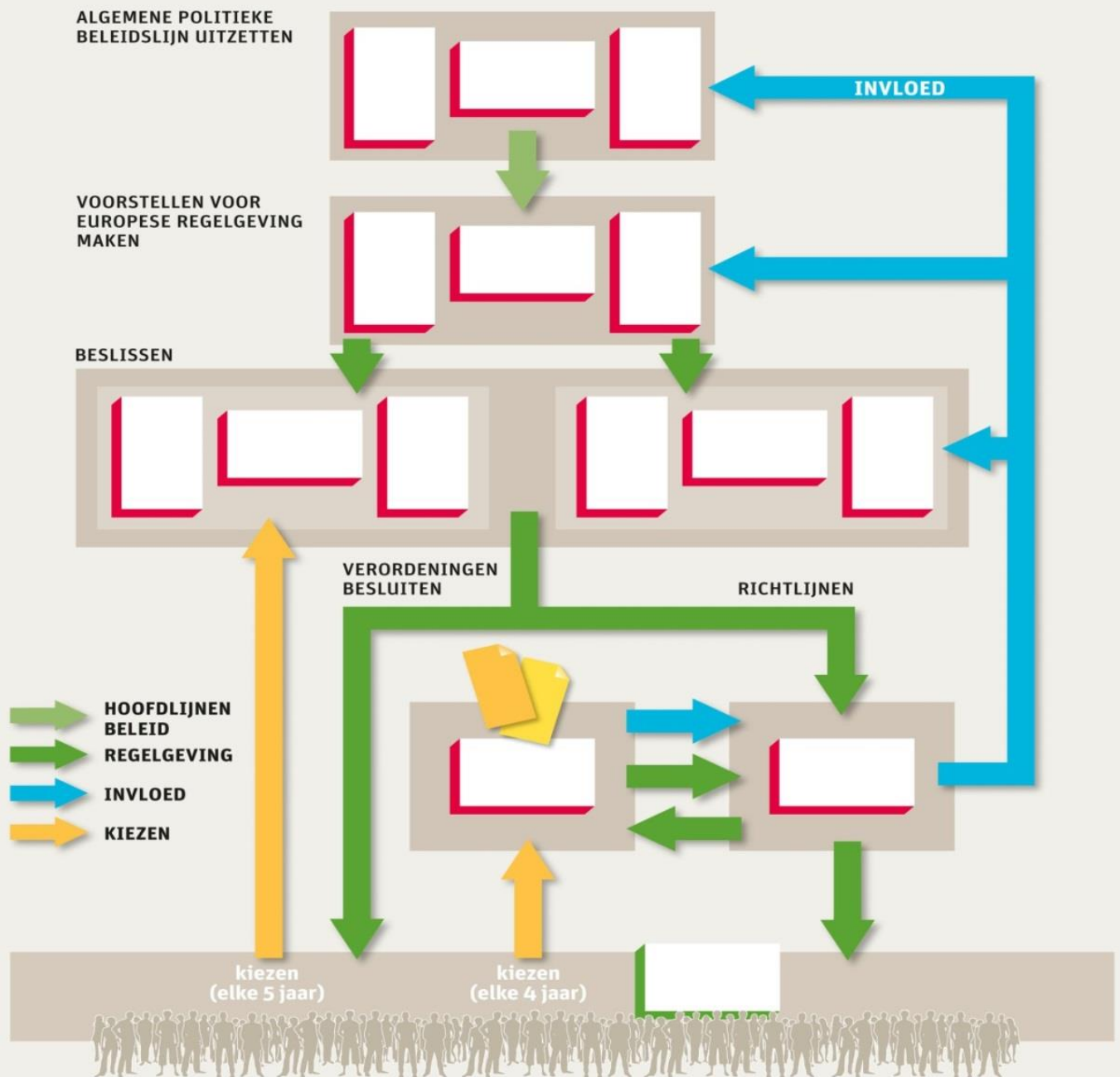
De EU heeft verschillende rechtsinstrumenten: verordeningen, richtlijnen en besluiten.

1. *Verordeningen* zijn regels, die direct gelden voor alle burgers in de EU. Deze verordeningen zijn vergelijkbaar met een nationale wet.
2. *Richtlijnen* zijn bindende besluiten, maar de lidstaten mogen zelf beslissen hoe ze de uitvoering aanpakken. Bijvoorbeeld het beperken van de uitstoot van CO₂. De lidstaten krijgen de maximale uitstoot als bindende richtlijn en bepalen vervolgens zelf hoe ze dit voor elkaar gaan krijgen.
3. Een *besluit* geldt in principe voor iedereen, behalve besluiten die op specifieke personen of instanties zijn gericht.

Eigenlijk horen er nog 2 rechtsinstrumenten bij: aanbevelingen en adviezen. Deze zijn niet bindend en hebben geen juridische gevolgen.

Het Europese Hof van Justitie is weggelaten in het Krachtenveld. Het gaat hier over het politieke proces en de rechterlijke macht is daar geen onderdeel van. Het Europese Hof van Justitie bewaakt dat Europese wet- en regelgeving juist wordt uitgevoerd. Uitspraken die dit Hof doet, hebben voorrang boven het recht van individuele lidstaten en op uitspraken van een nationaal gerechtshof.

Krachtenveld Europese Unie

Zet de volgende begrippen in het Krachtenveld Europese Unie

Alle kiezers van de Europese Unie
 Europese Raad
 Europese Commissie
 Europees Parlement
 Raad van de Europese Unie
 Nationale parlementen
 Nationale regeringen
 Minister-president

Nederlandse Eurocommissaris
 Voorzitter van de Europese Raad
 Voorzitter van de Europese Commissie
 705 leden
 29 Nederlandse leden
 10 samenstellingen
 1 minister per lidstaat

Antwoordmodel

